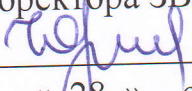

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра терапевтичної стоматології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. проректора ЗВО з наукової роботи,

 Валентина ЧОРНА

« 28 » серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни ВК 4.2

ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

підготовки доктора філософії

на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань 22 Охорона здоров'я

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 221 Стоматологія

(шифр і назва спеціальності)

2026 рік

Робоча програма з дисципліни «Терапевтична стоматологія»
підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
« 26 » серпня 2026 року 30 с.

Розробники:

к.мед.н., доцент закладу вищої освіти Наталія ГАДЖУЛА
д.мед.н., професор закладу вищої освіти Марія ШНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри терапевтичної стоматології

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2026 року

Завідувачка кафедри терапевтичної стоматології,

Професор ЗВО Марія ШНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА

« 26 » серпня 2026 року

Схвалено методичною радою

« 27 » серпня 2026 року Протокол № 1

Голова, професор ЗВО Сергій ШУВАЛОВ

« 27 » серпня 2026 року

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни “Терапевтична стоматологія” складена відповідно до освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки доктора філософії за спеціальністю 221 Стоматологія 2023 р. Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова; Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія, введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 1023 від 15.11.2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем стоматології, застосування методології наукової та педагогічно-організаційної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України “Про вищу освіту”, 2014; Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія, 2022).

Аспіранту винесені питання диференційної діагностики та найновітніші наукові дані щодо найбільш поширених стоматологічних захворювань, а саме, ураження твердих тканин зубів, захворювання ендодонта (пульпіт, періодонтит), захворювання пародонту та слизової оболонки порожнини рота, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів з наданням невідкладної допомоги при основних невідкладних станах в розрізі вищевказаних напрямків та диспансерний нагляд.

Цілі навчання: Здобуття знань, навичок та вмінь, достатніх для виконання оригінального наукового дослідження, отримання нових фактів та їх впровадження у практичну стоматологію та інші сфери життя.

Статус навчальної дисципліни: вибіркова, цикл професійної підготовки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є профілактика, діагностика, клінічні особливості та комплексне лікування різних патологічних станів у стоматології.

Міждисциплінарні зв'язки: відповідно до навчального плану, вивчення навчальної дисципліни “Терапевтична стоматологія” здійснюється, коли аспірантом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін на II рівні вищої освіти, а також дисциплін: Сучасна стоматологія, Історія філософії, як методологічна основа розвитку науки та цивілізації, Англійська мова у науково-медичному спілкуванні, Написання, фінансування та управління науковими проєктами, реєстрація прав інтелектуальної власності, Медична статистика, Публікаційна активність та наукометричні бази даних, Медична етика та деонтологія, Мова сучасного наукового тексту, Академічна доброчесність, Біоетичні та медико-правові основи наукових досліджень, Психолого-педагогічні основи навчальної діяльності, Педагогічна практика, з якими інтегрується програма терапевтичної стоматології. У свою чергу, Терапевтична стоматологія формує засади поглибленого вивчення аспірантом наступних спеціалізованих дисциплін (Хірургічна стоматологія, Стоматологія дитячого віку, Ортопедична стоматологія, Цифрові технології в стоматології), а також інших дисциплін (Клінічна фармакологія, Клінічна фізіологія, патофізіологія, медична генетика, Клінічна біохімія та мікробіологія, Клінічна морфологія, Побічна дія ліків, Профілактика сезонних захворювань та захворювань, які регулюються міжнародними медико-соціальними правилами, Психогігієна та актуальні проблеми університетської гігієни).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Терапевтична стоматологія” є здобуття аспірантами знань, навичок та вмінь, достатніх для продукування нових ідей, виконання оригінального наукового дослідження, отримання нових фактів та їх впровадження у практичну стоматологію, науково-педагогічну діяльність та інші сфери життя.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Терапевтична стоматологія” є формування системи знань, професійних умінь, педагогічної майстерності, дослідницько-інноваційної діяльності та практичних навичок під час ведення пацієнтів у клініці терапевтичної стоматології.

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання ОНП Стоматологія третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 221 Стоматологія, освітньої програми Стоматологія).

Згідно з вимогами ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія дисципліна “Терапевтична стоматологія” забезпечує набуття аспірантами наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Здатність до підвищення професійної кваліфікації.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проекти.

СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проектів у сфері стоматології усно і письмово державною мовою та однією з офіційних мов Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.

СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.

СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК09. Володіння сучасними методами наукового дослідження.

СК10. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.

СК11. Здатність брати участь у нарадах, професійних об'єднаннях, наукових конференціях, форумах, конгресах, засіданнях наукових товариств, стажуваннях та мобільності.

СК12. Здатність до лідерства, керування колективом. Лідерство у розробці та впровадженні інновацій у професійній стоматологічній та освітній діяльності.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

Терапевтична стоматологія як навчальна дисципліна закладає фундамент для формування в подальшому інтегративних кінцевих результатів навчання згідно з ОНП третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія, освітньої програми Стоматологія, а саме:

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

РН05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

РН08. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері стоматології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

РН09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

РН10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН11. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство.

РН12. Організовувати роботу колективу (здобувачів вищої освіти, колег, міждисциплінарної команди); демонструвати авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Дисципліна	Модулі	Загальна кількість годин	Кредити ЄКТС	Практичні заняття	Самостійна робота	Медична практика
Терапевтична стоматологія	Модуль 1 Модуль 2 Модуль 3	240	8	90	90	60

Примітка: 1 кредит ЄКТС становить 30 академічних годин.

Навчальна дисципліна “Терапевтична стоматологія” вивчається аспірантами на 2-му та 3-му роках навчання і завершується іспитом.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Всього	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. «Одонтопатологія в терапевтичній стоматології»			
Тема 1. Сучасні тенденції розвитку терапевтичної стоматології в Україні та світі. Аналіз актуальних проблем, інноваційних технологій і перспектив розвитку стоматологічної допомоги. Міжнародний досвід організації стоматологічної служби.	2	-	2
Тема 2. Методи клінічного обстеження стоматологічних пацієнтів з одонтопатологією. Диференційна діагностика больового синдрому. Критерії оцінювання клінічних показників та їх використання в наукових дослідженнях.	2	2	-
Тема 3. Цифровізація стоматологічної допомоги: можливості використання ЕСОЗ та електронної медичної документації. Стандартизація клінічних даних, їх використання в наукових дослідженнях, етичні та правові аспекти роботи з медичною інформацією.	2	1	1
Тема 4. Некаріозні ураження зубів: сучасні уявлення про етіопатогенез, патоморфологію та клінічні особливості. Сучасні методи діагностики, диференційної діагностики та оцінювання структурних змін твердих тканин зубів.	3	2	1
Тема 5. Менеджмент біоплівки та зубного каменю: сучасний протокол професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю	2	2	-
Тема 6. Сучасні концепції етіології та патогенезу карієсу зубів. Біологічні, мікробіологічні та молекулярні механізми каріозного процесу. Еволюція наукових поглядів і сучасні напрями досліджень карієсу.	3	2	1
Тема 7. Карієс зубів: сучасні класифікації, клінічні та морфологічні особливості. Епідеміологічні показники, сучасні методи діагностики та диференційної діагностики. Морфологічні зміни	3	2	1

твердих тканин зубів за даними мікроскопічних, променевих та оптичних досліджень.			
Тема 8. Сучасні доказові підходи до лікування карієсу зубів. Біологічно орієнтовані та мінімально інвазивні методи лікування, ремінералізувальна терапія. Диференційований вибір лікувальної тактики при глибокому та множинному карієсі. Оцінювання ефективності фізичних методів діагностики та лікування.	3	2	1
Тема 9. Сучасні технології препарування твердих тканин зубів. Мінімально інвазивні методи, ультразвукові та альтернативні технології. Порівняльна оцінка їх ефективності, біологічної безпеки та клінічних результатів.	2	2	-
Тема 10. Сучасні реставраційні матеріали та цифрові технології у відновленні твердих тканин зубів. Порівняльний аналіз прямих і непрямих реставрацій за критеріями естетики, міцності, біосумісності та довгострокової клінічної ефективності.	4	2	2
Тема 11. Помилки та ускладнення діагностики й лікування карієсу зубів. Етіологія та механізми розвитку вторинного карієсу, особливості його виникнення в депульпованих і вітальних зубах. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики. Аналіз чинників клінічної невдачі.	2	1	1
Тема 12. Сучасні стратегії профілактики карієсу зубів. Індивідуальна та популяційна профілактика, оцінювання карієсогенного ризику, доказові профілактичні технології. Особливості профілактики в групах підвищеного ризику. Методи оцінювання клінічної та епідеміологічної ефективності профілактичних програм.	2	2	-
Разом за змістовний модуль 1.	30	20	10
Змістовий модуль 2. «Захворювання ендодонта (пульпіт, періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика»			
Тема 1. Пульпіт: сучасні концепції етіології та патогенезу. Молекулярно-клітинні механізми запалення пульпи, патоморфологічні зміни та їх взаємозв'язок із клінічними проявами. Сучасні підходи до біологічного обґрунтування лікування.	2	1	1
Тема 2. Сучасні підходи до діагностики захворювань пульпи. Клінічні та інструментальні критерії діагностики гострих і хронічних форм пульпіту. Диференційна діагностика, обмеження традиційних методів та перспективи впровадження нових діагностичних технологій.	2	1	1
Тема 3. Сучасні методи знеболення в ендодонтії. Фармакологічні характеристики місцевих анестетиків, механізми їх дії, ефективність і безпека. Особливості вибору методів анестезії та	3	1	2

премедикації з урахуванням клінічної ситуації й супутньої патології.			
Тема 4. Біологічно орієнтовані та хірургічні методи лікування пульпіту. Сучасні показання до збереження життєздатності пульпи, вітальної ампутації та екстирпації. Біосумісні матеріали, критерії вибору методу лікування та оцінювання його віддалених результатів.	4	2	2
Тема 5. Періодонтит: сучасні уявлення про етіологію, патогенез і патоморфологію. Мікробіологічні та імунзапальні механізми розвитку апікального періодонтиту. Сучасні класифікації та їх клінічне значення.	2	1	1
Тема 6. Сучасні методи діагностики апікального періодонтиту. Клінічні критерії, диференційна діагностика гострих і хронічних форм. Можливості та обмеження рентгенологічних методів, конусно-променевої комп'ютерної томографії. Інтерпретація результатів візуалізації та оцінювання діагностичної точності.	3	2	1
Тема 7. Сучасні принципи лікування апікального періодонтиту. Доказові протоколи ендодонтичного лікування, невідкладна допомога, обґрунтування послідовності лікувальних заходів. Біологічні методи контролю інфекції та оцінювання ефективності лікування.	4	2	2
Тема 8. Сучасні технології інструментальної та медикаментозної обробки кореневих каналів. Біологічні основи дезінфекції системи кореневих каналів, інноваційні методи іригації та obturaції. Мікрохірургічна ендодонтія: сучасні показання, методики та оцінювання клінічної ефективності.	4	2	2
Тема 9. Сучасні матеріали для obturaції кореневих каналів. Фізико-хімічні, біологічні та механічні властивості силерів і філерів. Біосумісність, герметичність, біоактивність та критерії вибору матеріалів. Порівняльний аналіз сучасних методів obturaції.	3	1	2
Тема 10. Повторне ендодонтичне лікування: сучасні підходи та клінічні проблеми. Етіологія невдач первинного лікування, діагностичні критерії та прогнозування результатів. Хірургічні методи лікування апікального періодонтиту, особливості ведення складних клінічних випадків, зокрема енто-періодонтальних уражень.	4	2	2
Тема 11. Доказова оцінка фізичних методів у комплексному лікуванні захворювань пульпи та періодонта. Аналіз сучасних досліджень ефективності лазерних, ультразвукових та інших технологій.	3	1	2
Тема 12. Сучасні методи корекції дисколоритів і реставрації депульпованих зубів. Біологічні та	4	2	2

естетичні аспекти відновлення зубів, внутрішнє та зовнішнє відбілювання, сучасні штифтові конструкції. Відновлення контактних пунктів. Критерії оцінювання естетичних і функціональних результатів лікування.			
Разом за змістовний модуль 2.	38	18	20
Всього за модуль 1.	68	38	30
Модуль 2. “Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика”			
Тема 1. Сучасна пародонтологія: організація допомоги, термінологія та класифікації. Сучасні концепції етіології та патогенезу захворювань пародонта. Еволюція наукових поглядів та внесок українських учених у розвиток пародонтології. Аналіз сучасних класифікацій і наукових концепцій.	4	2	2
Тема 2. Ротова рідина, слина та ясенна рідина як об'єкти клінічних і наукових досліджень. Склад, біологічні функції та механізми регуляції. Вплив екзо- та ендогенних факторів. Слина та ясенна рідина як джерела потенційних біомаркерів захворювань пародонта.	4	2	2
Тема 3. Сучасні методи діагностики захворювань пародонта. Клінічні, індексні, цифрові та променеві методи. Ранній скринінг і стратифікація ризику. Комп'ютеризовані пародонтологічні системи, рентгенографія та КЛКТ: діагностична цінність, можливості та обмеження. Оцінювання діагностичної точності та відтворюваності методів.	4	2	2
Тема 4. Папіліт та локалізовані запальні ураження ясен. Сучасні підходи до диференційної діагностики, оцінювання факторів ризику, лікування та профілактики. Критичний аналіз доказової бази.	2	1	1
Тема 5. Гінгівіт: сучасні концепції патогенезу, класифікації та діагностики. Клінічні фенотипи, локалізовані та генералізовані форми, фактори ризику. Доказові підходи до лікування та профілактики. Аналіз сучасних класифікацій і результатів клінічних досліджень.	3	1	2
Тема 6. Локалізований пародонтит: сучасні критерії діагностики та оцінювання ризику прогресування. Клінічні та рентгенологічні характеристики, диференційна діагностика. Персоналізований підхід до лікування та профілактики. Аналіз сучасних клінічних досліджень.	3	1	2
Тема 7. Етіологія та патогенез запальних захворювань пародонта. Взаємодія мікробіому, імунної відповіді та тканин пародонта. Роль локальних і системних факторів. Сучасні	3	2	1

концепції дисбіозу та модифікованої запальної відповіді.			
Тема 8. Генералізований пародонтит: сучасні підходи до діагностики та визначення стадії, ступеня тяжкості й ризику прогресування. Клінічна фенотипізація, диференційна діагностика, оцінювання прогнозу та персоналізація лікування. Аналіз клінічних, рентгенологічних і пацієнт-орієнтованих показників.	4	2	2
Тема 9. Пародонтит і коморбідні стани. Сучасні уявлення про взаємозв'язок захворювань пародонта із системною патологією. Спільні патогенетичні механізми, роль запалення та факторів ризику. Можливості міждисциплінарного менеджменту пацієнтів.	2	1	1
Тема 10. Пародонтоз та інші дистрофічні ураження пародонта: сучасний погляд на термінологію та діагностику. Диференційна діагностика з пародонтитом і непародонтальними ураженнями. Критичний аналіз історичних і сучасних наукових підходів.	2	1	1
Тема 11. Ідіопатичні та рідкісні захворювання тканин пародонта. Сучасні підходи до класифікації, діагностики та диференційної діагностики. Роль системних і генетичних факторів у розвитку захворювань пародонта.	2	1	1
Тема 12. Сучасна нехірургічна терапія пародонтиту. Контроль зубної біоплівки, професійна механічна терапія, локальна фармакотерапія та сучасні підходи до лікування пародонтальних кишень. Оцінювання клінічної ефективності та довгострокових результатів. Аналіз доказової бази сучасних протоколів лікування.	4	2	2
Тема 13. Сучасна пародонтальна хірургія. Мукогінгівальні, резективні, регенеративні та естетичні втручання. Біологічне обґрунтування методів, показання, прогнозування результатів. Порівняльний аналіз клінічної ефективності та доказовості сучасних хірургічних технологій.	4	2	2
Тема 14. Оклюзійні та ортопедичні аспекти комплексного лікування захворювань пародонта. Травматична оклюзія, оклюзійна корекція, тимчасове та постійне шинування. Сучасні технології, показання та оцінювання клінічних результатів. Аналіз доказів щодо впливу оклюзійного лікування на прогноз захворювання.	3	1	2
Тема 15. Системна фармакотерапія захворювань пародонта. Сучасні показання до застосування антибактеріальних, протизапальних та інших лікарських засобів. Фармакологічні взаємодії,	3	1	2

безпеку та антимікробну резистентність. Доказова оцінка ефективності системної терапії.			
Тема 16. Сучасні підходи до лікування рецесій ясен та гіперестезії дентину. Біологічні механізми, методи консервативної та хірургічної корекції. Критерії оцінювання клінічних і пацієнт-орієнтованих результатів лікування.	2	1	1
Тема 17. Персоналізований підхід до ведення пацієнтів із захворюваннями пародонта та коморбідною патологією. Вплив захворювань внутрішніх органів і систем, медикаментозної терапії та модифікованих факторів ризику на перебіг і результати лікування. Міждисциплінарні стратегії ведення пацієнтів.	3	1	2
Тема 18. Сучасні технології в комплексному лікуванні захворювань пародонта. Лазерні та ультразвукові технології, фотодинамічна терапія, плазмотерапія та інші ад'ювантні методи. Доказова оцінка ефективності й безпеки. Підтримувальна терапія, профілактика та довготривалий моніторинг результатів.	4	2	2
Всього за модуль 2.	56	26	30
Модуль 3. Хвороби слизової оболонки порожнини рота			
Тема 1. Сучасні уявлення про структуру та функції слизової оболонки порожнини рота і червоної кайми губ. Структурно-функціональна організація, бар'єрні та імунні механізми захисту, роль ротового мікробіому. Сучасні підходи до клінічного обстеження та оцінювання морфологічних елементів уражень.	3	1	2
Тема 2. Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Механічна, хімічна, термічна, електрична та променева травма: механізми ушкодження і репарації. Диференційна діагностика, оцінювання тяжкості, сучасні підходи до лікування та профілактики.	4	2	2
Тема 3. Первинні аутоінфекційні ураження слизової оболонки порожнини рота. Герпесвірусні, афтозні та виразково-некротичні ураження: сучасні концепції етіології, патогенезу та імунної відповіді. Диференційна діагностика, лабораторна верифікація, доказові підходи до лікування та профілактики.	4	2	2
Тема 4. Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота. Сучасні уявлення про мікробіом, колонізацію, біоплівки та механізми розвитку мікотичних уражень. Клінічна і лабораторна діагностика, сучасна фармакотерапія, резистентність та профілактика.	4	2	2
Тема 5. Новітні технології діагностики, лікування та профілактики вірусних уражень слизової оболонки порожнини рота. Молекулярно-	4	2	2

генетичні та імунологічні методи діагностики, сучасні противірусні стратегії та вакцинопрофілактика. Критичний аналіз доказової бази інноваційних технологій.			
Тема 6. Бактеріальні інфекції з оральними проявами. Сучасні підходи до диференційної діагностики туберкульозу, сифілісу, дифтерії, гонококової інфекції та інших бактеріальних уражень. Лабораторна верифікація, антимікробна резистентність, інфекційний контроль і тактика лікаря-стоматолога.	4	2	2
Тема 7. Прояви системних захворювань на СОПР: сучасні патогенетичні концепції. Зміни слизової оболонки при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної та ендокринної систем, хворобах крові та дефіцитних станах. Оральні прояви як потенційні маркери системної патології.	3	1	2
Тема 8. Аутоімунні та імунозапальні захворювання слизової оболонки порожнини рота. Пухирчатка, пемфігоїд, червоний плоский лишай, червоний вовчак: сучасні механізми патогенезу, клінічні фенотипи та диференційна діагностика. Значення гістологічних, імунопатологічних і молекулярних методів. Сучасні принципи терапії.	4	2	2
Тема 9. Алергічні та медикаментозно-індуковані ураження слизової оболонки порожнини рота. Сучасні механізми гіперчутливості, діагностична верифікація, фармаконагляд, лікування та профілактика. Невідкладні алергічні стани в стоматологічній практиці.	3	1	2
Тема 10. Прояви алергічних реакцій на слизовій оболонці порожнини рота. Багатоформна ексудативна еритема, синдром Стівенса-Джонсона та токсичний епідермальний некроліз: сучасні концепції патогенезу, диференційна діагностика, критерії тяжкості та міждисциплінарне ведення.	3	1	2
Тема 11. Рецидивні афтозні ураження та синдром Бехчета. Сучасні концепції імунопатогенезу, генетичні та середовищні фактори ризику. Біомаркери, критерії діагностики та оцінювання активності захворювання. Сучасні підходи до лікування та профілактики рецидивів.	3	1	2
Тема 12. Токсичні та професійно зумовлені ураження слизової оболонки порожнини рота. Механізми токсичної дії важких металів та інших хімічних агентів. Сучасні методи лабораторної верифікації експозиції, диференційна діагностика та принципи менеджменту пацієнтів.	3	1	2
Тема 13. Захворювання язика: сучасні підходи до діагностики та лікування. Десквамативний, ромбоподібний, складчастий та волосатий язик.	4	2	2

Сучасні уявлення про етіологію та патогенез. Неврогенні й функціональні розлади. Диференційна діагностика та критичний аналіз методів лікування.			
Тема 14. Сучасні технології діагностики та лікування захворювань губ. Запальні, інфекційні, дистрофічні та потенційно злоякісні ураження червоної кайми губ. Цифрова візуалізація, дерматоскопія, оптичні методи, біопсія та гістопатологічна верифікація. Оцінювання клінічної ефективності сучасних технологій.	4	2	2
Тема 15. Потенційно злоякісні ураження та рак слизової оболонки порожнини рота і червоної кайми губ. Сучасна термінологія, фактори ризику та молекулярні механізми канцерогенезу. Методи раннього виявлення, візуалізації, біопсії та гістопатологічної верифікації. Принципи маршрутизації та міждисциплінарного лікування.	4	2	2
Тема 16. Інноваційні методи діагностики та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у контексті наукових досліджень. Критичний аналіз сучасних технологій та їх доказової бази. Обґрунтування вибору методів відповідно до тематики власного наукового дослідження. Підсумковий контроль.	2	2	-
Всього за модуль 3.	56	26	30
Усього годин за дисципліну	180	90	90

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

Лекції програмою не передбачаються.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ МОДУЛЬ-1

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сучасні методи клінічного обстеження стоматологічних пацієнтів з одонтопатологією. Диференційна діагностика больового синдрому. Критерії оцінювання клінічних показників та їх використання в наукових дослідженнях.	2
2.	Медична документація та цифрові технології в терапевтичній стоматології. ЕСОЗ, стандартизація клінічних даних, вимоги до ведення медичної документації. Медична картка стоматологічного хворого як джерело клінічної інформації та об'єкт наукового аналізу.	1
3.	Некаріозні ураження зубів: сучасні уявлення про етіопатогенез, патоморфологію та клінічні особливості. Сучасні методи діагностики, диференційної діагностики та оцінювання структурних змін твердих тканин зубів.	2
4.	Сучасні концепції менеджменту зубної біоплівки та зубного каменю. Доказові протоколи професійної гігієни порожнини рота. Критерії оцінювання ефективності методів видалення біоплівки та їх порівняльний аналіз.	2

5.	Сучасні уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів. Біологічні, мікробіологічні та молекулярні механізми каріозного процесу. Еволюція наукових поглядів і сучасні напрями досліджень карієсу.	2
6.	Карієс зубів: сучасні класифікації, клінічні та морфологічні особливості. Епідеміологічні показники, сучасні методи діагностики та диференційної діагностики. Морфологічні зміни твердих тканин зубів за даними мікроскопічних, променевих та оптичних досліджень.	2
7.	Доказові підходи до лікування карієсу зубів. Біологічно орієнтовані та мінімально інвазивні методи лікування, ремінералізувальна терапія. Диференційований вибір лікувальної тактики при глибокому та множинному карієсі. Оцінювання ефективності фізичних методів діагностики та лікування.	2
8.	Сучасні технології препарування твердих тканин зубів. Мінімально інвазивні методи, ультразвукові та альтернативні технології. Порівняльна оцінка їх ефективності, біологічної безпеки та клінічних результатів.	2
9.	Сучасні технології прямої та непрямой реставрації зубів. Біомеханічні та естетичні принципи відновлення зубів, обґрунтування вибору реставраційних матеріалів. Цифрове планування, фотопротокол, комп'ютерне моделювання посмішки. Критерії оцінювання довгострокових результатів реставраційного лікування.	2
10.	Помилки та ускладнення діагностики й лікування карієсу зубів. Етіологія та механізми розвитку вторинного карієсу, особливості його виникнення в депульпованих і вітальних зубах. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики. Аналіз чинників клінічної невдачі.	1
11.	Сучасні стратегії профілактики карієсу зубів. Індивідуальна та популяційна профілактика, оцінювання карієсогенного ризику, доказові профілактичні технології. Особливості профілактики в групах підвищеного ризику. Методи оцінювання клінічної та епідеміологічної ефективності профілактичних програм.	2
12.	Пульпіт: сучасні концепції етіології та патогенезу. Молекулярно-клітинні механізми запалення пульпи, патоморфологічні зміни та їх взаємозв'язок із клінічними проявами. Сучасні підходи до біологічного обґрунтування лікування.	1
13.	Сучасні підходи до діагностики захворювань пульпи. Клінічні та інструментальні критерії діагностики гострих і хронічних форм пульпіту. Диференційна діагностика, обмеження традиційних методів та перспективи впровадження нових діагностичних технологій.	1
14.	Сучасні методи знеболення в ендодонтії. Фармакологічні характеристики місцевих анестетиків, механізми їх дії, ефективність і безпека. Особливості вибору методів анестезії та премедикації з урахуванням клінічної ситуації й супутньої патології.	1
15.	Біологічно орієнтовані та хірургічні методи лікування пульпіту. Сучасні показання до збереження життєздатності пульпи, вітальної ампутації та екстирпації. Біосумісні матеріали, критерії вибору методу лікування та оцінювання його віддалених результатів.	2

16.	Періодонтит: сучасні уявлення про етіологію, патогенез і патоморфологію. Мікробіологічні та імунзапальні механізми розвитку апікального періодонтиту. Сучасні класифікації та їх клінічне значення.	1
17.	Сучасні методи діагностики апікального періодонтиту. Клінічні критерії, диференційна діагностика гострих і хронічних форм. Можливості та обмеження рентгенологічних методів, конусно-променевої комп'ютерної томографії. Інтерпретація результатів візуалізації та оцінювання діагностичної точності.	2
18.	Сучасні принципи лікування апікального періодонтиту. Доказові протоколи ендодонтичного лікування, невідкладна допомога, обґрунтування послідовності лікувальних заходів. Біологічні методи контролю інфекції та оцінювання ефективності лікування.	2
19.	Технології інструментальної та медикаментозної обробки корневих каналів. Біологічні основи дезінфекції системи корневих каналів, інноваційні методи іригації та obturaції. Мікрохірургічна ендодонтія: сучасні показання, методики та оцінювання клінічної ефективності.	2
20.	Новітні матеріали для obturaції корневих каналів. Фізико-хімічні, біологічні та механічні властивості силерів і філерів. Біосумісність, герметичність, біоактивність та критерії вибору матеріалів. Порівняльний аналіз сучасних методів obturaції	1
21.	Повторне ендодонтичне лікування: сучасні підходи та клінічні проблеми. Етіологія невдач первинного лікування, діагностичні критерії та прогнозування результатів. Хірургічні методи лікування апікального періодонтиту, особливості ведення складних клінічних випадків, зокрема енто-періодонтальних уражень.	2
22.	Фізичні методи в комплексному лікуванні захворювань пульпи та періодонта. Біологічні механізми дії, сучасні технології та обладнання. Доказова оцінка ефективності, безпеки та перспектив застосування фізичних факторів в ендодонтії.	1
23.	Методи корекції дисколоритів і реставрації депульпованих зубів. Біологічні та естетичні аспекти відновлення зубів, внутрішнє та зовнішнє відбілювання, сучасні штифтові конструкції. Відновлення контактних пунктів. Критерії оцінювання естетичних і функціональних результатів лікування.	2
Усього за Модуль 1		38

МОДУЛЬ-2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сучасна пародонтологія: організація допомоги, термінологія та класифікації. Сучасні концепції етіології та патогенезу захворювань пародонта. Внесок українських учених у розвиток пародонтології. Аналіз сучасних наукових концепцій та класифікацій захворювань пародонта.	2
2.	Ротова рідина, слина та ясенна рідина як об'єкти клінічних і наукових досліджень. Склад, біологічні функції та механізми регуляції. Вплив екзо- та ендогенних факторів. Перспективи використання біомаркерів для діагностики та моніторингу захворювань пародонта.	2
3.	Сучасні методи діагностики захворювань пародонта. Клінічні, індексні, цифрові та променеві методи. Ранній скринінг і стратифікація ризику.	2

	Комп'ютеризовані пародонтологічні системи, рентгенографія та КПКТ: діагностична цінність, можливості та обмеження.	
4.	Папіліт та локалізовані запальні ураження ясен. Сучасні підходи до диференційної діагностики, оцінювання факторів ризику, лікування та профілактики. Критичний аналіз доказової бази.	1
5.	Гінгівіт: сучасні концепції патогенезу, класифікації та діагностики. Клінічні фенотипи, локалізовані та генералізовані форми, фактори ризику. Доказові підходи до лікування та профілактики.	1
6.	Локалізований пародонтит: сучасні критерії діагностики та оцінювання ризику прогресування. Клінічні та рентгенологічні характеристики, диференційна діагностика. Персоналізований підхід до лікування та профілактики.	1
7.	Етіологія та патогенез запальних захворювань пародонта. Взаємодія мікробіому, імунної відповіді та тканин пародонта. Роль локальних і системних факторів. Сучасні концепції дисбіозу та модифікованої запальної відповіді.	2
8.	Генералізований пародонтит: сучасні підходи до діагностики та визначення стадії, ступеня тяжкості й ризику прогресування. Клінічна фенотипізація, диференційна діагностика та персоналізація лікування.	2
9.	Пародонтит і коморбідні стани: сучасні уявлення про взаємозв'язок захворювань пародонта із системною патологією. Механізми взаємного впливу, фактори ризику та можливості міждисциплінарного менеджменту пацієнтів.	1
10.	Пародонтоз та інші дистрофічні ураження пародонта: сучасний погляд на термінологію та діагностику. Диференційна діагностика з пародонтитом і непародонтальними ураженнями. Критичний аналіз сучасних наукових підходів.	1
11.	Ідіопатичні та рідкісні захворювання тканин пародонта. Сучасні підходи до класифікації, діагностики та диференційної діагностики. Роль системних захворювань і генетичних факторів.	1
12.	Сучасна нехірургічна терапія пародонтиту. Контроль зубної біоплівки, професійна механічна терапія, локальна фармакотерапія та сучасні підходи до лікування пародонтальних кишень. Оцінювання клінічної ефективності та довгострокових результатів.	2
13.	Сучасна пародонтальна хірургія. Мукогінгівальні, резективні, регенеративні та естетичні втручання. Біологічне обґрунтування методів, показання, прогнозування результатів та критична оцінка доказів.	2
14.	Оклюзійні та ортопедичні аспекти комплексного лікування захворювань пародонта. Травматична оклюзія, оклюзійна корекція, тимчасове та постійне шинування. Показання, сучасні технології та оцінювання клінічних результатів.	1
15.	Системна фармакотерапія захворювань пародонта. Сучасні показання до застосування антибактеріальних, протизапальних та інших лікарських засобів. Фармакологічні взаємодії, безпека, антимікробна резистентність. Доказова оцінка ефективності системної терапії.	1
16.	Сучасні підходи до лікування рецесій ясен та гіперестезії дентину. Біологічні механізми, методи консервативної та хірургічної корекції, критерії оцінювання клінічних та пацієнт-орієнтованих результатів.	1
17.	Персоналізоване ведення пацієнтів із захворюваннями пародонта та коморбідною патологією. Вплив захворювань внутрішніх органів і систем, медикаментозної терапії та модифікованих факторів ризику на перебіг і результати лікування.	1

18.	Сучасні технології в комплексному лікуванні захворювань пародонта. Лазерні та ультразвукові технології, фотодинамічна терапія, плазмотерапія та інші ад'ювантні методи. Доказова оцінка ефективності й безпеки. Підтримувальна терапія, профілактика та довготривалий моніторинг результатів.	2
Усього за Модуль 2		26

МОДУЛЬ-3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сучасні уявлення про структуру та функції слизової оболонки порожнини рота і червоної кайми губ. Анатомо-фізіологічні та гістологічні особливості, механізми місцевого захисту, взаємодія епітелію, мікробіому та імунної системи. Сучасні підходи до клінічного обстеження пацієнтів із захворюваннями слизової оболонки порожнини рота. Первинні та вторинні морфологічні елементи уражень.	1
2.	Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Механічна, хімічна, термічна, електрична та променева травма: сучасні уявлення про механізми ушкодження та репарації. Диференційна діагностика, оцінювання тяжкості уражень, сучасні принципи лікування та профілактики.	2
3.	Інфекційно-запальні захворювання слизової оболонки порожнини рота. Герпесвірусні, афтозні та виразково-некротичні ураження: сучасні концепції етіології, патогенезу та імунної відповіді. Клінічна диференційна діагностика, сучасні методи лабораторної верифікації, доказові підходи до лікування та профілактики.	2
4.	Мікотичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Сучасні уявлення про мікробіом, колонізацію та патогенез мікотичних уражень. Клінічні форми, диференційна діагностика, лабораторна верифікація. Сучасні принципи локальної та системної фармакотерапії, особливості ведення пацієнтів груп ризику.	2
5.	Сучасні технології діагностики, лікування та профілактики вірусних уражень слизової оболонки порожнини рота. Молекулярно-генетичні та імунологічні методи діагностики, сучасні противірусні стратегії, вакцинопрофілактика. Критичний аналіз доказової бази інноваційних технологій.	2
6.	Бактеріальні інфекції з проявами на слизовій оболонці порожнини рота. Сучасні підходи до диференційної діагностики туберкульозу, сифілісу, дифтерії, гонококової інфекції та інших бактеріальних уражень. Лабораторна верифікація, інфекційний контроль і тактика лікаря-стоматолога.	2
7.	Системні захворювання та зміни слизової оболонки порожнини рота. Клінічні прояви захворювань травного каналу, серцево-судинної та ендокринної систем, хвороб крові та кровотворних органів, дефіцитних станів. Патогенетичні механізми, диференційна діагностика та роль стоматолога у ранньому виявленні системної патології.	1
8.	Аутоімунні та імунозапальні захворювання слизової оболонки порожнини рота. Пухирчатка, пемфігоїд, червоний плоский лишай, червоний вовчак та інші дерматози з ураженням слизової оболонки. Сучасні уявлення про патогенез, клінічні фенотипи, диференційна діагностика,	2

	імунопатологічні та гістологічні методи верифікації. Сучасні принципи терапії та міждисциплінарного менеджменту.	
9.	Алергічні та медикаментозно-індуковані ураження слизової оболонки порожнини рота. Сучасні механізми гіперчутливості, медикаментозні стоматити, диференційна діагностика та принципи фармакотерапії. Невідкладні алергічні стани в стоматологічній практиці, алгоритми надання допомоги та профілактика повторних реакцій.	1
10.	Багатоформна ексудативна еритема та тяжкі медикаментозно-індуковані реакції. Сучасні уявлення про патогенез, тригери та механізми епітеліального ушкодження. Диференційна діагностика багатоформної ексудативної еритеми, синдрому Стівенса—Джонсона та токсичного епідермального некролізу. Критерії тяжкості, тактика стоматолога та міждисциплінарне ведення.	1
11.	Рецидивні афтозні ураження слизової оболонки порожнини рота та синдром Бехчета. Сучасні концепції імунопатогенезу, фактори ризику та тригери. Диференційна діагностика з інфекційними, аутоімуними та системними захворюваннями. Сучасні підходи до лікування та профілактики рецидивів.	1
12.	Ураження слизової оболонки порожнини рота при екзогенних токсичних впливах. Сучасні механізми токсичної дії важких металів та інших хімічних агентів. Клінічні прояви, диференційна діагностика, лабораторна верифікація, принципи лікування та профілактики. Тактика стоматолога при підозрі на професійну або побутову експозицію.	1
13.	Захворювання язика: сучасні підходи до діагностики та лікування. Десквамативний глосит, ромбоподібний глосит, складчастий та волосатий язик: сучасний погляд на етіологію, патогенез і клінічне значення. Неврогенні та функціональні розлади язика. Диференційна діагностика, лікування та профілактика.	2
14.	Сучасні технології діагностики та лікування захворювань губ. Хейліти різного генезу, передракові та запальні ураження червоної кайми губ. Цифрова візуалізація, дерматоскопія, біопсія та гістологічна верифікація. Сучасні терапевтичні та хірургічні технології, оцінювання їх клінічної ефективності.	2
15.	Потенційно злоякісні ураження та новоутворення слизової оболонки порожнини рота і червоної кайми губ. Сучасна термінологія та класифікація потенційно злоякісних уражень. Фактори ризику та молекулярні механізми канцерогенезу. Сучасні методи ранньої діагностики, візуалізації, біопсії та гістопатологічної верифікації. Принципи маршрутизації пацієнтів і міждисциплінарного лікування.	2
16.	Інноваційні методи діагностики та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у контексті наукових досліджень. Критичний аналіз сучасних технологій та їх доказової бази. Обґрунтування вибору методів діагностики, лікування та оцінювання результатів відповідно до тематики власного наукового дослідження. Підсумковий контроль.	2
	Усього за Модуль 3	26
	Усього годин практичних занять	90

7. ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота включає теоретичну підготовку до практичних занять, опанування практичними навичками відповідно до теми та практичної мети, самостійне здобуття знань з тем, що не входять до плану аудиторних занять, аналіз і узагальнення інформації при підготовці до підсумкових занять та іспиту.

МОДУЛЬ 1

№ з/п	ТЕМА	Кількість годин
1.	Сучасні тенденції розвитку терапевтичної стоматології в Україні та світі. Аналіз актуальних проблем, інноваційних технологій і перспектив розвитку стоматологічної допомоги. Міжнародний досвід організації стоматологічної служби.	1
2.	Цифровізація стоматологічної допомоги: можливості використання ЕСОЗ та електронної медичної документації. Стандартизація клінічних даних, їх використання в наукових дослідженнях, етичні та правові аспекти роботи з медичною інформацією.	1
3.	Сучасні наукові концепції етіопатогенезу некаріозних уражень зубів. Аналіз механізмів демінералізації, ерозивних і абразивних процесів, системних та поведінкових чинників. Сучасні підходи до профілактики та лікування.	1
4.	Еволюція наукових концепцій карієсу зубів. Сучасні мікробіологічні, біохімічні та молекулярні механізми карієсогенного процесу. Аналіз актуальних наукових публікацій щодо ролі зубної біоплівки та факторів ризику.	1
5.	Сучасні методи оцінювання карієсу зубів в епідеміологічних і клінічних дослідженнях. Порівняльний аналіз міжнародних класифікацій, діагностичних індексів та інструментальних методів виявлення каріозних уражень.	1
6.	Доказова оцінка сучасних методів лікування карієсу зубів. Порівняльний аналіз мінімально інвазивних технологій, ремінералізувальної терапії та методів збереження життєздатності пульпи. Аналіз результатів клінічних досліджень.	1
7.	Сучасні реставраційні матеріали та цифрові технології у відновленні твердих тканин зубів. Порівняльний аналіз прямих і непрямих реставрацій за критеріями естетики, міцності, біосумісності та довгострокової клінічної ефективності.	2
8.	Аналіз причин невдалого лікування карієсу та виникнення вторинного карієсу. Сучасні методи оцінювання крайової адаптації реставрацій, факторів ризику та прогнозування довгострокових клінічних результатів.	2
9.	Сучасні дослідження молекулярних та клітинних механізмів запалення пульпи. Роль імунної відповіді, медіаторів запалення та регенеративних процесів у патогенезі пульпіту.	1
10.	Сучасні діагностичні критерії захворювань пульпи: порівняльний аналіз міжнародних класифікацій та діагностичних протоколів. Доказова оцінка чутливості й специфічності клінічних та інструментальних методів.	1
11.	Сучасні фармакологічні підходи до знеболення в терапевтичній стоматології. Порівняльний аналіз ефективності та безпеки місцевих анестетиків, особливості їх застосування у пацієнтів із супутньою патологією.	2

12.	Біологічно орієнтовані методи лікування пульпіту. Сучасні біоактивні матеріали, регенеративні технології та результати клінічних досліджень щодо збереження життєздатності пульпи.	2
13.	Сучасні мікробіологічні та імунологічні аспекти патогенезу апікального періодонтиту. Роль мікробних асоціацій, біоплівки і механізмів імунної відповіді в розвитку та перебігу запального процесу.	1
14.	Сучасні методи візуалізації в ендодонтії. Порівняльний аналіз можливостей прицільної рентгенографії та конусно-променевої комп'ютерної томографії. Діагностична цінність і обмеження променевих методів.	1
15.	Доказова оцінка сучасних методів лікування апікального періодонтиту. Аналіз ефективності протоколів ендодонтичного лікування, методів контролю інфекції та чинників, що впливають на прогноз.	2
16.	Інноваційні технології інструментальної та медикаментозної обробки кореневих каналів. Порівняльний аналіз сучасних систем механічної обробки, методів активації іригантів та технологій дезінфекції.	2
17.	Сучасні ендодонтичні силери та матеріали для obturaції кореневих каналів. Порівняльний аналіз фізико-хімічних властивостей, біосумісності, біоактивності та результатів клінічного застосування.	2
18.	Сучасні підходи до повторного ендодонтичного лікування та хірургічної ендодонтії. Аналіз причин невдач первинного лікування, критеріїв вибору тактики та доказової ефективності різних методів.	2
19.	Доказова оцінка фізичних методів у комплексному лікуванні захворювань пульпи та періодонта. Аналіз сучасних досліджень ефективності лазерних, ультразвукових та інших технологій.	2
20.	Сучасні технології корекції дисколоритів та естетичної реставрації депульпованих зубів. Порівняльний аналіз методів відбілювання, реставраційних матеріалів і конструкцій за критеріями клінічної ефективності та довговічності.	2
Усього		30

МОДУЛЬ 2

№ з/п	ТЕМА	Кількість годин
1.	Сучасні тенденції розвитку пародонтології в Україні та світі. Еволюція наукових концепцій етіології та патогенезу захворювань пародонта. Аналіз сучасної термінології та міжнародних класифікацій. Внесок українських учених у розвиток пародонтології.	2
2.	Ротова рідина, слина та ясенна рідина в сучасних дослідженнях захворювань пародонта. Біологічні функції, молекулярний склад, фактори, що його модифікують. Слина та ясенна рідина як джерела потенційних біомаркерів запалення і деструкції тканин.	2
3.	Сучасні методи оцінювання стану тканин пародонта в клінічних і наукових дослідженнях. Пародонтологічні індекси, стандартизація клінічних вимірювань, цифрові технології та методи візуалізації. Діагностична точність і відтворюваність методів.	2
4.	Папіліт та локалізовані запальні ураження ясен: сучасні уявлення про етіологію та патогенез. Диференційна діагностика та критичний аналіз підходів до лікування і профілактики.	1
5.	Гінгівіт: сучасні наукові концепції патогенезу та клінічної фенотипізації. Порівняльний аналіз класифікацій, діагностичних критеріїв і доказової бази методів лікування та профілактики.	2

6.	Локалізований пародонтит: сучасні уявлення про фактори ризику та механізми прогресування. Критерії діагностики, оцінювання активності захворювання та прогнозування перебігу. Аналіз сучасних клінічних досліджень.	2
7.	Мікробіом і дисбіоз у патогенезі захворювань пародонта. Взаємодія мікробних спільнот, імунної відповіді та тканин пародонта. Сучасні дослідження ролі мікробіому в ініціації та прогресуванні пародонтиту.	1
8.	Генералізований пародонтит: сучасні підходи до стадіювання, визначення ступеня тяжкості та оцінювання ризику прогресування. Аналіз клінічних, рентгенологічних і пацієнт-орієнтованих показників у наукових дослідженнях.	2
9.	Взаємозв'язок захворювань пародонта із системними захворюваннями. Сучасні уявлення про спільні патогенетичні механізми, роль запалення та модифікованих факторів ризику. Аналіз доказів причинно-наслідкових і асоціативних зв'язків.	1
10.	Сучасний погляд на термін «пародонтоз». Аналіз історичних і сучасних підходів до диференційної діагностики дистрофічних змін пародонта, пародонтиту та непародонтальних уражень.	1
11.	Ідіопатичні та рідкісні захворювання тканин пародонта. Сучасні підходи до діагностики, диференційної діагностики та пошуку етіологічних чинників. Роль генетичних і системних факторів.	1
12.	Доказова оцінка нехірургічної терапії пародонтиту. Сучасні протоколи контролю зубної біоплівки, професійної механічної терапії та локальної фармакотерапії. Аналіз клінічних досліджень ефективності та довгострокових результатів.	2
13.	Сучасна пародонтальна хірургія: регенеративні, резективні, мукогінгівальні та естетичні методи. Біологічні основи регенерації тканин. Порівняльний аналіз клінічних результатів і доказовості сучасних хірургічних технологій.	2
14.	Оклюдійні фактори в патогенезі та комплексному лікуванні захворювань пародонта. Сучасні погляди на травматичну оклюзію, оклюдійну корекцію та шинування. Аналіз доказів щодо впливу оклюдійного лікування на прогноз захворювання.	2
15.	Сучасна фармакотерапія захворювань пародонта. Механізми дії системних і локальних лікарських засобів, показання та обмеження їх застосування. Антимікробна резистентність, лікарські взаємодії та безпека. Аналіз доказової ефективності фармакотерапії.	2
16.	Сучасні підходи до лікування рецесій ясен та гіперестезії дентину. Біологічні механізми, консервативні та хірургічні методи. Критерії оцінювання клінічних і пацієнт-орієнтованих результатів лікування.	1
17.	Персоналізований підхід до лікування пацієнтів із захворюваннями пародонта та коморбідною патологією. Вплив системних захворювань, медикаментозної терапії та модифікованих факторів ризику на результати лікування. Міждисциплінарні стратегії ведення пацієнтів.	2
18.	Доказова оцінка сучасних ад'ювантних технологій у пародонтології. Лазерні, ультразвукові, фотодинамічні та плазмотерапевтичні методи: біологічне обґрунтування, ефективність і безпека. Підтримувальна терапія та довготривалий моніторинг результатів.	2
	Усього	30

МОДУЛЬ 3

№ з/п	ТЕМА	Кількість годин
1.	Сучасні уявлення про анатомо-фізіологічні особливості слизової оболонки порожнини рота. Структурно-функціональна організація епітелію, бар'єрні та імунні механізми захисту, роль ротового мікробіому. Первинні та вторинні морфологічні елементи уражень як основа клінічної діагностики. Сучасні методи морфологічного та цифрового дослідження СОПР.	2
2.	Механізми травматичного ушкодження та репарації слизової оболонки порожнини рота. Механічна, хімічна, термічна, електрична та променева травма. Молекулярно-клітинні механізми запалення, оксидативного стресу та регенерації. Сучасні підходи до оцінювання тяжкості та результатів лікування травматичних уражень.	2
3.	Інфекційно-запальні ураження слизової оболонки порожнини рота: сучасні дослідницькі концепції. Взаємодія патогенів, мікробіому та імунної відповіді при герпесвірусних, афтозних та виразково-некротичних ураженнях. Сучасні методи лабораторної діагностики та аналіз доказової бази протівірусної й іншої терапії.	2
4.	Кандидоз та інші мікотичні ураження СОПР: сучасні наукові підходи. Фактори переходу від колонізації до захворювання, роль біоплівки, мікробіому та імунної відповіді. Сучасні методи мікологічної діагностики. Механізми дії протигрибкових препаратів, резистентність та перспективи нових терапевтичних стратегій.	2
5.	Сучасні технології дослідження вірусних уражень слизової оболонки порожнини рота. Молекулярно-генетичні, імунологічні та цифрові методи діагностики. Нові протівірусні препарати, імунотерапевтичні підходи та вакцинопрофілактика. Критичний аналіз результатів сучасних клінічних досліджень.	2
6.	Бактеріальні інфекції з оральними проявами: сучасні підходи до лабораторної верифікації. Молекулярні та мікробіологічні методи діагностики туберкульозу, сифілісу, дифтерії та інших інфекцій. Диференційна діагностика, антимікробна резистентність та інфекційний контроль. Аналіз ролі стоматолога у ранньому виявленні системної інфекції.	2
7.	Прояви системних захворювань на СОПР: сучасні патогенетичні концепції. Механізми змін СОПР при захворюваннях травного каналу, серцево-судинної та ендокринної систем, хворобах крові, дефіцитних станах. Оральні прояви як потенційні біомаркери системної патології. Аналіз сучасних клінічних досліджень.	2
8.	Аутоімунні та імунозапальні захворювання СОПР. Сучасні уявлення про механізми автоантитіло-опосередкованого та Т-клітинного ушкодження. Пухирчатка, пемфігоїд, червоний плоский лишай, червоний вовчак. Значення гістологічних, імунопатологічних і молекулярних методів діагностики. Сучасні таргетні та імуномодулювальні підходи до терапії.	2
9.	Медикаментозно-індуковані та алергічні ураження слизової оболонки порожнини рота. Сучасна класифікація реакцій гіперчутливості, механізми імунного ушкодження, фармакологічні фактори ризику. Методи діагностичної верифікації та фармаконагляд. Аналіз сучасних підходів до профілактики та лікування.	2
10.	Багатоформна ексудативна еритема, синдром Стівенса-Джонсона та токсичний епідермальний некроліз: сучасні концепції патогенезу, тригери та механізми епітеліального ушкодження. Диференційна діагностика, прогностичні критерії та аналіз сучасних терапевтичних стратегій.	2

11.	Рецидивні афтозні ураження та синдром Бехчета: сучасні дослідницькі концепції. Імунопатогенез, генетичні та середовищні фактори ризику. Сучасні біомаркери, критерії діагностики та оцінювання активності захворювання. Аналіз доказовості сучасних методів лікування та профілактики рецидивів.	2
12.	Токсичні та професійно зумовлені ураження СОПР. Механізми токсичної дії важких металів та інших хімічних агентів на епітелій і тканини порожнини рота. Сучасні лабораторні методи виявлення експозиції та оцінювання біологічних ефектів. Диференційна діагностика та принципи доказового менеджменту пацієнтів.	2
13.	Захворювання язика: сучасні наукові підходи до класифікації та діагностики. Десквативний, ромбоподібний, складчастий та волосатий язик. Сучасні уявлення про етіологічні та патогенетичні механізми. Неврогенні й функціональні розлади. Диференційна діагностика та критичний аналіз методів лікування.	2
14.	Сучасні технології дослідження та лікування захворювань губ. Запальні, інфекційні, дистрофічні та потенційно злоякісні ураження червоної кайми губ. Цифрова візуалізація, дерматоскопія, оптичні методи, біопсія та гістопатологічна верифікація. Аналіз доказовості сучасних терапевтичних технологій.	2
15.	Облігатні та факультативні передраки слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ: сучасні дослідницькі напрями. Сучасна термінологія, фактори ризику та молекулярні механізми канцерогенезу. Біомаркери та технології раннього виявлення. Сучасні методи візуалізації, біопсії та гістопатологічної діагностики. Аналіз інноваційних підходів до профілактики, лікування та моніторингу.	2
	Усього	30
	Усього годин СРА	90

6. Медична (лабораторна) практика за спеціальністю

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Прийом пацієнтів із одонтопатологією в клініці терапевтичної стоматології	10
2.	Прийом пацієнтів із захворюваннями пародонту в клініці терапевтичної стоматології	10
3.	Прийом пацієнтів із захворюваннями слизової оболонки порожнини рота в клініці терапевтичної стоматології	10
4.	Підготовка та ведення документації при плануванні та виконанні науково-дослідної роботи	10
5.	Проведення експериментальних досліджень (робота з експериментальними тваринами в експериментально-біологічній клініці (віварій), робота на видалених зубах, тощо)	10
6.	Проведення лабораторних досліджень (мікробіологічних, імунологічних, гістологічних, патоморфологічних, тощо) відповідно до теми науково-дослідної роботи	10
	Усього	60

7. Індивідуальні завдання: підготовка доповідей до участі у наукових заходах, реферативних конференціях, тренінгах. Наукове практичне дослідження або огляд наукової літератури з актуальних проблем стоматології, написання тез доповідей або статей за результатами роботи, участь у клінічних розборах, науково-практичних конференціях,

засіданнях, засвоєння ключових методів діагностики, засвоєння основних принципів надання стоматологічної допомоги.

8. Завдання для самостійної роботи: самостійна робота включає теоретичну підготовку до практичних занять, опанування практичними навичками відповідно до теми та практичній меті, самостійне здобуття знань за темами, які не входять до плану аудиторних занять, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкових занять з модулів дисципліни та підсумкового контролю з дисципліни.

1. Опрацювання практичних навичок з тем, які не входять до плану аудиторних занять.
2. Опанування навичок з інноваційних технологій в стоматології.
3. Підготовка та проведення клінічних розборів тематичних пацієнтів.
4. Моделювання клінічних / експериментальних тематичних ситуацій.
5. Підготовка презентацій для інформативних повідомлень з актуальних питань дисципліни на практичних заняттях.

9. Форма та методи навчання:

Форма навчання: очна (денна, вечірня), заочна. В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища.

Методи навчання, спрямовані на активне навчання, критичний аналіз та інтеграцію знань:

1. Інтерактивні та проблемно-орієнтовані методи. Case Study складних клінічних випадків та за умов мультиморбідності. Проблемно-орієнтоване навчання: формулювання клінічних та наукових проблем, які вирішуються з використанням доказової бази. Семінари-дискусії: аналіз та критична оцінка останніх публікацій у провідних рецензованих медичних журналах.

2. Дослідницько-орієнтовані методи: розробка дизайну дослідження відповідно до наукового інтересу здобувача. Пошук, відбір статей та синтез доказів відповідно до теми заняття.

3. Гостьові лекції/вебінари: залучення фахівців-практиків та вчених, які представляють інноваційні методи в стоматології.

Засоби навчання, спрямовані на активне навчання, критичний аналіз та інтеграцію знань:

1. Платформи для організації навчання (Microsoft Teams): розміщення клінічних кейсів, презентацій тощо. Системи відеоконференцій (Zoom, MS Teams).

2. Електронні бібліотеки й клінічні ресурси (PubMed, Scopus, Web of Science, Cochrane Library, NEJM Clinical Case). Клінічні довідники та протокольні ресурси: UpToDate, BMJ Best Practice, Medscape, національні протоколи МОЗ. Електронна бібліотека ВНМУ.

3. Цифрова клінічна діагностика та візуалізація: перегляд медичних зображень у форматі DICOM (КТ/МРТ, рентгенограми).

4. Віртуальні пацієнти / сценарії для відпрацювання клінічного мислення та тактики ведення (Body Interact)

5. Інструменти для наукової роботи (SPSS, Excel): аналіз результатів клінічних та експериментальних досліджень. Бібліографічні менеджери: Mendeley, Zotero, EndNote – оформлення посилань, робота з літературою.

6. Платформи для наукометрії: профілі ORCID, Google Scholar, ResearchGate, Scopus Author ID – для роботи над публікаційним профілем.

7. Цифрові інструменти комунікації й зворотного зв'язку: інтерактивні сервіси (Mentimeter, Slido, Kahoot): експрес-тестування, обговорення клінічних рішень, анонімний фідбек.

10. Методи контролю та критерії оцінювання:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до цілей і завдань теми та спрямований на оцінювання рівня сформованості клініко-аналітичних, дослідницьких і професійно-комунікативних компетентностей здобувачів.

У межах поточного контролю застосовуються такі методи:

- тестування та письмове/усне опитування з акцентом на аналіз клінічних ситуацій;
- розв'язання проблемно-орієнтованих завдань, що передбачають обґрунтування клінічних рішень на основі доказової медицини;
- контроль і експертна оцінка практичних навичок, зокрема інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних досліджень;
- аналіз клінічних кейсів із формуванням аргументованих клініко-наукових висновків.

Оцінювання результатів поточного контролю здійснюється за традиційною п'ятибальною шкалою відповідно до чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді іспиту на останньому занятті на третьому році навчання. Іспит має комбіновану структуру та включає:

Теоретичну частину: обговорення питань щодо етіології, патогенезу, механізмів розвитку захворювань зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота, сучасних класифікацій, методів діагностики та принципів лікування відповідно до актуальних клінічних рекомендацій.

Клінічний кейс-менеджмент: аналіз складного клінічного випадку з терапевтичної стоматології, зокрема за наявності коморбідної патології, ускладненого або резистентного перебігу захворювання, з обґрунтуванням діагностичної та лікувальної тактики на засадах доказової медицини.

Науково-аналітичний компонент: аналіз та обговорення актуальних наукових публікацій за останні 2-3 роки за тематикою дисертаційного дослідження аспіранта з оцінюванням їхньої наукової значущості та можливостей практичного застосування отриманих результатів.

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного, проміжного та підсумкового контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**»

Оцінка «**добре**»

Оцінка «**задовільно**»

Оцінка «**незадовільно**».

Оцінка «**відмінно**» виставляється аспіранту, який при відповіді на питання продемонстрував високий теоретичний рівень та орієнтується у практичній складовій питання.

Оцінка «**добре**» виставляється аспіранту, який при відповіді на питання допускає не більше 20% помилок (обсяг правильних відповідей 80-89%). Під час розв'язання бесіди надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «**задовільно**» виставляється аспіранту, який робить помилки не більш, ніж в 40% правильної відповіді (обсяг правильних відповідей 60,5-79%).

Оцінка «**незадовільно**» виставляється аспіранту, який відповідає вірно менше ніж на 70% правильної відповіді.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінювання самостійної роботи аспіранта здійснюється під час поточного та

підсумкового контролю засвоєння тем відповідного модулю або дисципліни на підставі оцінювання демонстрації виконання практичних навичок, усної відповіді на теоретичне питання, розв'язання ситуаційних задач, відповідно до тем для самостійного опанування.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю (іспиту)

Оцінка «відмінно».

Оцінка «добре».

Оцінка «задовільно».

Оцінка «незадовільно».

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання: оцінка з дисципліни (іспит) аспіранта складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит.

12. Критерії оцінювання під час проведення іспиту:

Оцінка “відмінно” (80-71) виставляється у випадку, коли аспірант під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка “добре” (70-61) виставляється за умови, коли аспірант під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка “задовільно” (60-50) ставиться аспіранту на основі його знань всього змісту поставлених екзаменаторами під час співбесіди запитань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; неспроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка “незадовільно” виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам “задовільної” оцінки.

13. Розрахунок рейтингових балів

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

Підсумковий контроль є іспитом, що проводиться згідно розкладу іспитів. Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант під час іспиту, складає 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

Оцінка за екзамен відповідає шкалі: оцінка “5” – 80-71 бал, оцінка “4” – 70-61 бал, оцінка “3” – 60-50 балів.

Поточна успішність вираховується за весь курс вивчення дисципліни, середня арифметична оцінка переводиться у бали згідно 120-бальної шкали.

Отримані бали за поточну успішність та іспит додаються і визначають оцінку з дисципліни. Ця сума відповідає фіксованій шкалі оцінок: оцінка “5” – 200-180 балів, оцінка “4” – 179-160 балів, оцінка “3” – 159-122 бали.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для іспиту
180-200	A	Відмінно
170-179,99	B	Добре
160-169,99	C	
141-159,99	D	Задовільно
122-140,99	E	
60-121,99	FX	Незадовільно, з можливістю повторного складання
0-59,99	X	Незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення:

1. Презентаційні та мультимедійні матеріали лекцій, підготовлені з урахуванням сучасних наукових даних, клінічних рекомендацій і принципів доказової медицини.
2. Робоча програма та силабус навчальної дисципліни.
3. **Клінічні настанови:** актуальні міжнародні та національні клінічні настанови й рекомендації з терапевтичної стоматології, зокрема EFP, AAP та інших профільних професійних організацій.
4. **Електронні бази даних:** PubMed, Scopus, Web of Science, UpToDate, ScienceDirect.
5. Матеріали з академічної доброчесності та дослідницької етики.

Перелік навчального обладнання та технічних засобів навчання:

- комп'ютери з доступом до мережі Internet;
- стоматологічне обладнання та інструментарій кафедри терапевтичної стоматології, клінічних баз і науково-дослідної лабораторії ВНМУ;
- стоматологічні фантоми та симуляційне обладнання (Sim-scope);
- діагностичне обладнання для обстеження пацієнтів із захворюваннями зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота.
- цифрові інструменти.

15. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Матеріали лекцій кафедр терапевтичної, хірургічної та ортопедичної стоматології.
2. Терапевтична стоматологія: у 4 томах: підручник. Т.1. Пропедевтика терапевтичної стоматології / М. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко, Л. Ф. Сідельнікова та ін.; за ред. А. В. Борисенка. - 4-е вид., випр. - К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 456 с.
3. Терапевтична стоматологія: У 4-х томах: підручник. Т.2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. – 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. – К., 2020. – 592с.
4. Терапевтична стоматологія. Том 3. Захворювання пародонта: Підручник у 4 томах, том 3 присвячений захворюванням пародонта. Автори: М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та інші; за редакцією А.В. Борисенка. Видання друге, перероблене і доповнене. – 2020. – 664 с.
5. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. Том 4. Захворювання слизової оболонки порожнини

рота: підручник / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, О.Ф. Несин та ін. – 2-е видання. – К. «Медицина». – 2021. – 640 с.

6. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофєєв. – 3-є видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 792 с. (чорно-білі) + 40 кольор.
7. Ортопедична стоматологія. Національний підручник: за ред проф. Рожка М.М., проф. Неспрядька В.П. 2020 Підручник / М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.: за ред М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. – К. ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.

Допоміжна:

8. Пропедевтика терапевтичної стоматології. Навчально-методичний посібник / М.Ю. Гончарук-Хомин, О.Я. Білінський, І.Ю. Гангур. – 2024 року.
9. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонта : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / М. Ю. Гончарук-Хомин, М. І. Балега. – Ужгород, 2024. – 85 с.
10. Терапевтична стоматологія: Патологія пародонту та СОПР : навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології / Гончарук-Хомин М.Ю., Ньорба Бобиков М.М. – Ужгород:, 2024. – 177 с.
11. Терапевтична стоматологія для лікарів-інтернів. Частина 1. Карієс та його ускладнення: навчальний посібник / П.М. Скрипников, К.О. Удальцова, В.І. Шинкевич, О.А. Писаренко, Л.М. Хавалкіна, Ю.В. Тимошенко, С.І. Геранін. – Полтава: Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ), 2023.
12. Практична пародонтологія: 2-е видання / Кеннет Ітон, Філіп Овер. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2023. – 335 с. (кольорові).
13. Клінічна пародонтологія та імплантологія за Ньюманом і Карранзою: 14-е видання: в 2-х томах, переклад / Майкл Г. Ньюман, Перрі Р. Клоккевольд, Сатіш Елангован та ін. – К. «Медицина». – 2025. – 1543 с.
14. Профілактика стоматологічних захворювань: Підручник для підготовки студентів, лікарів-стоматологів-інтернів та практикуючих лікарів-стоматологів. Автори: Л.Ф. Каськова, Л.І. Амосова, О.О. Кулай та інші.
15. Кіцера Н. І., Ковальчук Л. Є., Рожко М. М. Генетична патологія і її стоматологічні прояви. Навчальний посібник для стоматологів, сімейних лікарів, генетиків. Івано-Франківськ – Львів. «Фоліант», 2021. – 240 с.
16. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, А.О. Волосовець, О.Г. Шекера та ін. – 5-е видання. – К. «Медицина». – 2023. – 560 с.
17. Кандидоз порожнини рота: діагностика і лікування / Фесенко В.І., Глазунов О.А. – «Новий світ-2000». – 2023. – 235 с.
18. Антибактеріальна терапія в стоматології / Петрова Т.А., Островська Г.Ю., Луценко Р.В. та ін. – «Магнолія». – 2023. – 296 с.
19. Клінічна фармакологія: навчальний посібник / М.В. Хайтович, Г.В. Зайченко, І.О. Афанасьєва та ін. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 335 с. (чорно-білі).
20. Фармакологія: підручник / І.В. Нековаль, Т.В. Казанюк. – 10-те вид., переробл. і доповн. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 552 с.
21. Фармакологія за Рангом і Дейлом: пер. 9-го агл. вид. у 2 томах. Т.2 / Джеймс М. Ріттер, Род Флавер, Грем Гендерсон, Юн Конг Лоук, Девід Мак'юен, Гамфрі П. Ранг; наук. ред. пер. : Ганна Зайченко, Микола Хайтович. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 342 с.
22. Фармакотерапія з фармакокінетикою: підручник для здобувачів закл. вищ. освіти / І. В. Кіреєв, О. О. Рябова, Н. В. Жаботинська та ін.; за ред. І. В. Кіреєва. — Самост. електр. вид. — Харків : НФаУ, 2023. — 378 с.

23. Фармакотерапія в нейростоматології: Навчальний посібник / Луценко Р.В., Капустник Ю.О., Сидоренко А.Г. – Львів: "Магнолія 2006", 2024. – 328 с.
24. Моделювання анатомічної форми зубів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних, А.М. Бібик, С.Б. Костенко. – 2-е видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2025. – 352 (чорно-білі) + 20 кол.
25. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник / Л.Я. Яковенко, В.Г. Черкасов, І.Л. Чехова та ін. – 2-е видання. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2022. – 496 с. (кольор.).
26. Судова стоматологія: підручник / Б.В. Михайличенко, А.М. Біляков, В.В. Франчук. – Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». - 2024. – 263 (ч-б) + 4 кол.
27. Техніка виготовлення знімних протезів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних. – 3-є видання, Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 264 (чорно-білі) + 32 кол.
28. Лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій зубних протезів: навчально-наочний посібник / М.М. Рожко, Т.М. Дмитришин, І.В. Палійчук та ін. / Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 2024. – 222 с. (кол.)
29. Propaedeutics of therapeutic dentistry. The textbook for higher education applicants of dental and foreign faculties of higher education institutions of Ministry of health of Ukraine/ I.M. Tkachenko, I.Y. Marchenko, M.A. Shundryk, Z.Y. Nazarenko, S.A. Pavlenko, O.V. Pavlenkova, A.I. Sydorova, Y.Y. Vodoriz, N.M. Brailko / "Magnolia 2006", 2023. – 423p.
30. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: "Magnolia 2006", 2023. – 166 p.
31. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.
32. Diagnosis and Management of Oral Mucosal Lesions. An Issue of Oral and Maxillofacial Surgery Clinics of North America / / by Neel Bhattacharyya (Editor), Donald Cohen (Editor), Elsevier; 1st Edition, 2023. – 240 p.
33. A Guide to Clinical Differential Diagnosis of Oral Mucosal Lesions / Michael W. Finkelstein; Emily Lancel; John W. Hellstein, 2023. – 95 p.
<https://assets.ctfassets.net/nglyjmvvpp62/78XdWWzSRvvWBIAocvuJKL/b232c1ed3b75f84bdd6654e3669100/ce110.pdf>
34. Romanos G. E. Advanced Laser Surgery in Dentistry. – John Wiley & Sons, 2021.
35. Enno Schmidt. Diseases of the Oral Mucosa. – 2021. – 550 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-82804-2>
36. Gehrig, Jill S, and Daniel E Shin. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist. Sixth edition. Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning, 2023.

Нормативні документи:

1. Стандарт медичної допомоги «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Анестезіологічне забезпечення в амбулаторній стоматології» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 27 березня 2025 року № 555).
3. Стандарт медичної допомоги «Карієс зубів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869).
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Карієс зубів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 23 травня 2024 року № 869).
5. Стандарти медичної допомоги «Дентоальвеолярна травма» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 17 лютого 2023 року № 314).

6. Стандарт медичної допомоги «Раціональне застосування антибактеріальних і антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.08.2023 № 1513).

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Сайт кафедри <http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://www.library.vnmu.edu.ua>
3. Національна наукова медична бібліотека України: <http://www.library.gov.ua/>
4. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
5. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
6. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
7. Електронний ресурс [http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/5]
8. Українська академія парадонтологів: <https://uaperio.org>
9. Українська асоціація парадонтологів: <https://aiukraine.com.ua>
10. Асоціація стоматогів України: <https://www.udenta.org.ua>
11. Англomовна текстова база даних медичних та біологічних публікацій:
<http://www.pubmed.com>
12. Англomовний веб-ресурс для лікарів та інших професіоналів охорони здоров'я:
<https://emedicine.medscape.com>